

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa v záujme uľahčenia cezhraničného vymáhania pohľadávok v občianskych a obchodných veciach vytvára európsky príkaz na zablokovanie účtov

(2011/C 373/03)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

úradník pre ochranu údajov uvítal tieto neformálne konzultácie a s potešením konštatuje, že takmer všetky jeho pripomienky sa zohľadnili v konečnom znení návrhu.

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 16,

3. Európsky dozorný úradník predloží v tomto stanovisku stručné vysvetlenie a analýzu aspektov návrhu týkajúcich sa ochrany údajov.

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej články 7 a 8,

II. ASPEKTY NÁVRHU TÝKAJÚCE SA OCHRANY ÚDAJOV

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov ⁽¹⁾,

II.1. Činnosti súvisiace so spracovaním údajov v rámci navrhovaného nariadenia

so zreteľom na žiadosť o stanovisko v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov ⁽²⁾,

4. Navrhované nariadenie stanoví európsky postup na ochranné opatrenie umožňujúce veriteľovi („navrhovateľovi“) získať európsky príkaz na zablokovanie účtov (ďalej len „EPZÚ“), ktorým sa zabráňuje výberu alebo prevodu finančných prostriedkov dlžníka („odporcu“) uložených na bankovom účte v rámci EÚ. Cieľ návrhu je zlepšiť súčasnú situáciu, keď „komplikované, zdĺhavé a nákladné“ postupy spôsobujú, že dlžníci môžu ľahko uniknúť donucovacím opatreniam tým, že urýchlene presunú svoje finančné prostriedky na účet v inom členskom štáte ⁽⁴⁾.

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

5. V rámci navrhovaného nariadenia sa osobné údaje spracúvajú rôznymi spôsobmi a prenášajú sa medzi rôznymi aktérmi. Podstatne sa rozlišujú dve situácie: Po prvé situácia, keď sa o EPZÚ žiada pred začatím súdneho konania, alebo keď rozsudok, súdny zmier alebo verejná listina doposiaľ neboli vyhlásené za vykonateľné v členskom štáte výkonu ⁽⁵⁾. Po druhé situácia, keď sa o EPZÚ žiada po získaní rozsudku, súdneho zmiere alebo verejnej listiny.

I. ÚVOD

1. Dňa 25. júla 2011 Komisia prijala návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa v záujme uľahčenia cezhraničného vymáhania pohľadávok v občianskych a obchodných veciach vytvára európsky príkaz na zablokovanie účtov (ďalej len „EPZÚ“) ⁽³⁾.

6. V prvej situácii osobné údaje navrhovateľa a odporcu (identifikačné údaje, podrobné informácie o bankovom účte odporcu, opis súvisiacich okolností a dôkaz o konaní) poskytuje navrhovateľ vnútroštátnemu súdu, na ktorom sa má viesť konanie vo veci samej v súlade s uplatniteľnými pravidlami o súdnej príslušnosti. Žiadosť o EPZÚ sa podáva pomocou formulára stanoveného v prílohe I k návrhu (pozri článok 8 návrhu).

2. Návrh bol zaslaný európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 v deň jeho prijatia. Pred prijatím návrhu sa s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov uskutočnili neformálne konzultácie. Európsky dozorný

⁽⁴⁾ Pozri dôvodovú správu návrhu, s. 4.

⁽⁵⁾ Pojem „verejná listina“ sa vymedzuje v článku 4 ods. 11 návrhu ako „dokument, ktorý bol úradne vyhotovený alebo zaregistrovaný ako verejná listina v členskom štáte a ktorého pravosť: a) súvisí s podpisom a obsahom tohto nástroja a b) bola overená verejným orgánom alebo iným orgánom oprávneným na tento účel“.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ Pozri KOM(2011) 445 v konečnom znení.

7. V druhej situácii navrhovateľ pošle osobné údaje odporcu (identifikačné údaje, podrobné informácie o bankovom účte odporcu a kópiu rozsudku, súdneho zmiernu alebo verejnej listiny) buď súdu, ktorý vydal rozsudok, súdny zmier alebo v prípade verejnej listiny príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom bola verejná listina vystavená, alebo priamo príslušnému orgánu v členskom štáte výkonu. Žiadosť o EPZÚ sa podáva pomocou formulára stanoveného v prílohe I k návrhu (pozri článok 15).
8. V oboch situáciách navrhovateľ musí poskytnúť všetky informácie v súvislosti s odporcom a bankovým účtom alebo bankovými účtami odporcu, ktoré sú potrebné na to, aby banka alebo banky identifikovali tohto odporcu a jeho účet (účty) (pozri článok 16 návrhu). Pokiaľ je odporca fyzická osoba, poskytne sa celé meno odporcu, názov banky, číslo účtu alebo čísla účtov, celá adresa odporcu a dátum narodenia alebo národné identifikačné číslo alebo číslo pasu. Všetko sa uvedie vo formulári stanovenom v prílohe I (pozri bod 4.7 prílohy I). Údaje uvedené vo formulári ako nepovinné sú telefón a e-mail odporcu (pozri bod 3 prílohy I).
9. Ak navrhovateľ nedisponuje informáciami o účte odporcu, môže v súlade s článkom 17 návrhu požiadať, aby nevyhnutné informácie získal príslušný orgán členského štátu výkonu. Takáto požiadavka sa predkladá v žiadosti o EPZÚ a je potrebné, aby obsahovala „všetky informácie o odporcovi a bankových účtoch odporcu, ktoré má navrhovateľ k dispozícii“ (pozri článok 17 ods. 1 a 2). Súd alebo vydávajúci orgán vydajú EPZÚ a predložia ho príslušnému orgánu členského štátu výkonu, ktorý „využije všetky vhodné a primerané prostriedky dostupné v členskom štáte výkonu na získanie informácií“ (článok 17 ods. 3 a 4). Informácie možno získať jedným z týchto spôsobov: všetkým bankám na území daného štátu sa uloží povinnosť zverejniť, či u nich má odporca bankový účet, a príslušnému orgánu sa umožní prístup k informáciám vedeným v registroch verejnými orgánmi alebo správou, alebo iným spôsobom (článok 17 ods. 5).
10. V článku 17 ods. 6 sa zdôrazňuje, že je potrebné, aby informácie uvedené v článku 17 ods. 4 „boli primerané účelu identifikácie účtu alebo účtov odporcu, aby boli relevantné, nemali nadmerný rozsah a aby sa obmedzovali na a) adresu odporcu; b) banku alebo banky, v ktorých je vedený účet alebo účty odporcu; c) číslo účtu alebo čísla účtov odporcu“.
11. Niektoré ustanovenia návrhu sa týkajú cezhraničnej výmeny informácií vrátane osobných údajov. Súd alebo vydávajúci orgán posielajú EPZÚ príslušnému orgánu v členskom štáte výkonu na formulári stanovenom v prílohe II k návrhu (pozri články 21 a 24 návrhu). Tento formulár obsahuje menej údajov o odporcovi, keďže sa neodkazuje na dátum narodenia odporcu, národné identifikačné číslo alebo číslo pasu, telefón alebo e-mail. Z odlišných opatrení uvedených v návrhu nariadenia môže vyplývať dôvod, že buď sa už nepochybne určilo číslo účtu alebo účtov odporcu, alebo je potrebné, aby príslušný orgán členského štátu výkonu získal túto informáciu na základe článku 17 návrhu.
12. Článok 20 sa týka komunikácie a spolupráce medzi súdmi. Informácie o všetkých relevantných okolnostiach sa môžu vyhľadávať priamo alebo prostredníctvom kontaktných miest Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci zriadenej rozhodnutím 2001/470/ES⁽¹⁾.
13. Do troch pracovných dní od prijatia EPZÚ informuje banka príslušný orgán v členskom štáte výkonu a navrhovateľa prostredníctvom formulára stanoveného v prílohe III k návrhu (pozri článok 27). V tomto formulári je potrebné uviesť tie isté informácie o odporcovi ako vo formulári stanovenom v prílohe II. V článku 27 ods. 3 sa stanovuje, že banka môže odoslať svoje vyhlásenie zabezpečenými elektronickými komunikačnými prostriedkami.

II.2. Požiadavky týkajúce sa ochrany údajov

14. Rôzne činnosti spracovania osobných údajov zahrnuté v návrhu nariadenia sa musia vykonávať v súlade s pravidlami o ochrane údajov, ako stanovuje smernica 95/46/ES a vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa vykonáva. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov s potešením konštatuje, že túto skutočnosť zdôrazňuje odôvodnenie č. 21 a článok 46 ods. 3 návrhu. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov takisto víta odkaz na články 7 a 8 Charty základných práv EÚ, uvedený v odôvodnení č. 20 návrhu.
15. Pre správne fungovanie EPZÚ sú nevyhnutné určité informácie o navrhovateľovi a odporcovi. Pravidlá týkajúce sa ochrany údajov stanovujú, že sa použijú iba informácie, ktoré sú primerané a skutočne nevyhnutné. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov s potešením konštatuje, že Komisia skutočne posúdila primeranosť a nevyhnutnosť spracovania osobných údajov na účely súčasného návrhu.

(1) Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 25.

16. Dôkazom je najmä obmedzený zoznam osobných údajov požadovaných podľa článkov 8, 15 a 16 a príloh k návrhu. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov s uspokojením konštatuje, že sa znižuje množstvo osobných údajov v rôznych prílohách, ktoré súvisia s rôznymi krokmi v postupe EPZÚ. Vo všeobecnosti európsky dozorný úradník pre ochranu údajov nemá dôvod domnievať sa, že požadované údaje presahujú rámec nevyhnutný na účely návrhu nariadenia. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov v tejto súvislosti uvádza iba dve ďalšie pripomienky.
17. Prvá sa týka údajov o adrese navrhovateľa uvedených v prílohách k návrhu nariadenia. Podľa článku 25 návrhu sa odporcovi doručí EPZÚ a všetky dokumenty predložené na súd alebo príslušnému orgánu s cieľom získať príkaz, pričom sa zdá, že ide o informácie stanovené v prílohe I, II a III. Neuvádza sa tu možnosť, aby navrhovateľ mohol požiadať o odstránenie svojich údajov o adrese z rôznych dokumentov skôr, ako sa pošlú odporcovi. Keďže môžu existovať okolnosti, keď zverejnenie údajov o adrese navrhovateľa odporcovi môže zahŕňať riziko, že odporca bude na navrhovateľa vyvíjať mimosúdny tlak, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov navrhuje zákonodarcovi začleniť do článku 25 možnosť, na základe ktorej môže navrhovateľ požiadať o odstránenie uvedených údajov z informácií, ktoré sa poskytnú odporcovi.
18. Druhá pripomienka sa týka nepovinných údajov o telefóne a e-mailovej adrese, uvedených v prílohe I. Ak sú tieto informácie začlenené ako údaje, ktoré sa môžu použiť v prípade, že chýbajú iné kontaktné informácie o odporcovi, túto skutočnosť by bolo potrebné jasne uviesť. V opačnom prípade sa dôvod na uvedenie týchto údajov javí ako neopodstatnený.
19. Ďalším dôkazom skutočného posúdenia primeranosti a nevyhnutnosti spracovania osobných údajov na účely predloženého návrhu zo strany Komisie je výslovný odkaz na zásadu nevyhnutnosti uvedený v článku 16 ods. 1 a článku 17 ods. 6 návrhu. Článok 16 odkazuje na všetky informácie „potrebné“ na identifikáciu odporcu, článok 17 ods. 1 odkazuje na „nevyhnutné“ informácie a v článku 17 ods. 6 sa rovnako ako v článku 6 ods. 1 písm. c) smernice 95/46/ES uvádza, že údaje sú primerané účelu, relevantné a nemajú nadmerný rozsah. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vyjadruje spokojnosť s týmito ustanoveniami, pretože zviditeľňujú, že zber osobných údajov by sa mal vykonávať v súlade so zásadou nevyhnutnosti. V súvislosti s článkom 17 však vzniká niekoľko otázok.
20. Článok 17 ods. 2 stanovuje, že navrhovateľ poskytne „všetky informácie o odporcovi a bankových účtoch odporcu, ktoré má navrhovateľ k dispozícii“. Táto formulácia je široká a môže zahŕňať prenos akýchkoľvek informácií týkajúcich sa odporcu. Toto ustanovenie nespresňuje, že uvedené informácie by sa mali obmedziť na informácie, ktoré sú potrebné na identifikáciu odporcu a jeho bankových účtov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča začleniť toto obmedzenie do článku 17 ods. 2.
21. Odkaz v článku 17 ods. 4 na „všetky vhodné a primerané prostriedky“ by mohol naznačovať vyšetrovacie postupy, ktoré vážne zasahujú do súkromného života odporcu. Pri výklade v spojení s článkom 17 ods. 5 je však zrejmé, že tieto prostriedky sa obmedzujú na dva spôsoby, ktoré sú uvedené v bode 9 tohto stanoviska. S cieľom predísť akémukoľvek nesprávnemu výkladu rozsahu prostriedkov, ktoré má príslušný orgán k dispozícii, by však zákonodarcu mohol zvážiť nahradenie odkazu na „všetky vhodné a primerané prostriedky“ formuláciou „jeden z dvoch spôsobov uvedených v odseku 5“.
22. Pokiaľ ide o spôsoby uvedené v článku 17 ods. 5 písm. b), európsky dozorný úradník pre ochranu údajov má otázky týkajúce sa druhého spôsobu. Tento spôsob sa týka prístupu príslušných orgánov k informáciám, ktoré sú vedené v registroch verejnými orgánmi alebo správou, alebo iným spôsobom. V prílohe I k návrhu sa odkazuje na zistenie informácií z „verejných registrov“ (pozri bod 4 prílohy I). V záujme spresnenia by sa malo vysvetliť, čo je skutočne obsahom článku 17 ods. 5 písm. b) návrhu. Je potrebné zdôrazniť, že na účely navrhovaného nariadenia by mali byť potrebné nielen získané informácie; spôsoby zberu informácií by tiež mali byť v súlade so zásadami nevyhnutnosti a primeranosti.
23. Pokiaľ ide o cezhraničný prenos údajov medzi rôznymi zúčastnenými subjektmi, európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa domnieva, že z hľadiska ochrany údajov tu neexistujú osobitné problémy. Ďalšie úvahy súvisia iba s článkom 27 ods. 3 návrhu. Stanovuje sa, že banka môže odoslať svoje vyhlásenie (pomocou formulára stanoveného v prílohe III) zabezpečenými elektronickými komunikačnými prostriedkami. Je tu použitý výraz „môže“, pretože použitie elektronických prostriedkov je alternatívou k odoslaniu vyhlásenia bežnou poštou. To vyplýva z prílohy III. Článok 27 ods. 3 umožňuje bankám použitie elektronických komunikačných prostriedkov, ak sú však tieto prostriedky zabezpečené. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča zákonodarcovi spresniť toto ustanovenie, keďže súčasný text by sa mohol vykladať v tom zmysle, že použitie zabezpečených prostriedkov je voliteľné. Článok 27 ods. 3 by sa mohol nahradiť takto: „Banka môže odoslať svoje vyhlásenie elektronickými komunikačnými prostriedkami, ak sú tieto prostriedky zabezpečené v súlade s článkami 16 a 17 smernice 95/46/ES.“

III. ZÁVER

24. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov s potešením víta úsilie o vyriešenie rôznych aspektov ochrany údajov v súvislosti s navrhovaným nástrojom EPZÚ. Predovšetkým oceňuje uplatňovanie zásady nevyhnutnosti a odkazy na ňu. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa však domnieva, že návrh nariadenia je ešte potrebné zlepšiť a spresniť. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča:

- posúdiť v článku 25 začlenenie možnosti, na základe ktorej môže navrhovateľ požadovať odstránenie svojich údajov o adrese z informácií, ktoré sa poskytnú odporcovi,
- odstrániť nepovinné údaje z prílohy I (telefón a e-mail odporcu), pokiaľ sa nepreukáže, že sú skutočne nevyhnutné,
- obmedziť informácie poskytnuté navrhovateľom podľa článku 17 ods. 2 na informácie nevyhnutné na identifikáciu odporcu a jeho bankového účtu (bankových účtov),

- posúdiť nahradenie formulácie v článku 17 ods. 4 odkazujúcej na „všetky vhodné a primerané prostriedky“ formuláciu odkazujúcou na „jeden z dvoch spôsobov uvedených v odseku 5“,
- spresniť význam formulácie „verejných registrov“, na ktorú sa odkazuje v článku 17 ods. 5 písm. b),
- preformulovať článok 27 ods. 3 takto: „Banka môže odoslať svoje vyhlásenie elektronickými komunikačnými prostriedkami, ak sú tieto prostriedky zabezpečené v súlade s článkami 16 a 17 smernice 95/46/ES.“

V Bruseli 13. októbra 2011

Giovanni BUTTARELLI
Asistent európskeho dozorného úradníka pre
ochranu údajov